

**КЛАСИФІКАЦІЯ,
ВИЗНАЧЕННЯ ТИПУ,
ВАРІАНТА, ВЕРСІЇ КТЗ**

**Цю класифікацію КТЗ розроблено
відповідно до законодавства з питань
затвердження типу конструкції колісного
транспортного засобу та на основі
положень:**

- Зведеної резолюції про
конструкцію транспортних засобів
(R.E.3) Комітету внутрішнього
транспорту ЄЕК ООН, на яку є посилання
Правил ЄЕК ООН, доданих до Женевської Угоди
1958 року, до якої Україна приєдналася Законом
від 10 лютого 2000 року № 1448–III;**

- **Директиви 2002/24/ЄС** Європейського Парламенту та Ради від 18 березня 2002 року про затвердження типу дво- або триколісних моторних транспортних засобів, яка відміняє Директиву Ради 92/61/ЄЕС;
- **додатка I до Директиви 97/27/ЄС** від 22 липня 1997 року про маси і габаритні розміри певних категорій колісних транспортних засобів і причепів до них, та про внесення змін до Директиви 70/156/ЄЕС;
- **додатка I до Директиви 2001/85/ЄС** Європейського Парламенту та Ради від 20 листопада 2001 року про спеціальні положення щодо колісних транспортних засобів для перевезення пасажирів, які мають більше восьми місць для сидіння, крім сидіння водія, та про внесення змін до Директив 70/156/ЄЕС та 97/27/ЄС;
- **додатка II до Директиви 2007/46/ЄС** Європейського Парламенту та Ради від 5 вересня 2007 року про встановлення рамок для затвердження автомобільних транспортних засобів та їхніх причепів, а також систем, складників та окремих технічних вузлів, призначених для таких транспортних засобів.

Класифікація КТЗ за категоріями

1. **Категорія L** - механічні колісні засоби з двома, трьома або чотирма колесами (зокрема, зі здвоєними колесами) - мототransпортні засоби:

L₁ - колісний засіб з двома колесами, робочий об'єм двигуна якого - у разі застосування двигуна внутрішнього згорання - не перевищує 50 куб. сантиметрів, а максимальна конструктивна швидкість - незалежно від типу двигуна - не перевищує 50 кілометрів на годину (двоколісний мопед);

L₂ - колісний засіб з трьома колесами (з будь-яким їхнім розташуванням), робочий об'єм двигуна якого - у разі застосування двигуна внутрішнього згорання - не перевищує 50 куб. сантиметрів, а максимальна конструктивна швидкість - незалежно від типу двигуна - не перевищує 50 кілометрів на годину (триколісний мопед);

L₃ - колісний засіб з двома колесами, робочий об'єм двигуна якого - у разі застосування двигуна внутрішнього згорання - перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість - незалежно від типу двигуна - перевищує 50 кілометрів на годину (мотоцикл);

L₄ - колісний засіб з трьома колесами, асиметрично установленими відносно середньої поздовжньої вертикальної площини, робочий об'єм двигуна якого - у разі застосування двигуна внутрішнього згорання - перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість - незалежно від типу двигуна - перевищує 50 кілометрів на годину (мотоцикл з боковим причепом);

Класифікація КТЗ за категоріями

L₅ – колісний засіб з трьома колесами, симетрично розташованими відносно середньої поздовжньої вертикальної площини, робочий об'єм двигуна якого – у разі застосування двигуна внутрішнього згоряння – перевищує 50 куб. сантиметрів або максимальна конструктивна швидкість – незалежно від типу двигуна – перевищує 50 кілометрів на годину, споряджена маса не більше 400 кілограмів (мототрицикл);

L₆ – колісний засіб з чотирма колесами, споряджена маса якого не перевищує 350 кілограмів, без урахування маси акумуляторних батарей у разі застосування електричного двигуна, максимальна конструктивна швидкість не перевищує 45 кілометрів на годину, а робочий об'єм двигуна не перевищує 50 куб. сантиметрів у разі застосування двигуна внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням або максимальна корисна потужність не більш як 4 кВт у разі застосування двигуна внутрішнього згоряння іншого типу, або максимальна номінальна потужність не більш як 4 кВт у разі застосування електричного двигуна (легкий мотоквадроцикл);

L₇ – колісний засіб з чотирма колесами, інший, ніж ті, що належать до категорії L₆, споряджена маса якого не перевищує 400 кілограмів (550 кілограмів у разі колісних засобів, призначених для перевезення вантажів), без урахування маси акумуляторних батарей у разі застосування електричного двигуна, та максимальна номінальна потужність якого не перевищує 15 кВт (мотоквадроцикл).

Класифікація КТЗ за категоріями

2. **Категорія М** - механічні колісні засоби, що мають не менш як чотири колеса та призначені для перевезення пасажирів:

М₁ - колісний засіб, призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, не враховуючи місця водія, не перевищує восьми (легковий автомобіль);

М₂ - колісний засіб, призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, не враховуючи місця водія, перевищує вісім, максимальною масою не більш як 5 тонн;

М₃ - колісний засіб, призначений для перевезення пасажирів, у якому кількість місць для сидіння, не враховуючи місця водія, перевищує вісім, максимальною масою більш як 5 тонн;

Класифікація КТЗ за категоріями

2.1 Механічні колісні засоби категорій M_2 та M_3 , що виконані для перевезення не більше 22 пасажирів, не враховуючи водія, належать до класів згідно з Правилами ЄЕК ООН № 52 або №107.

Клас А

Колісні засоби, призначені для перевезення пасажирів, які стоять; такі колісні засоби обладнані сидіннями і мають місця для пасажирів, що стоять.

Клас В

Колісні засоби, призначені для перевезення пасажирів, які сидять; такі колісні засоби не мають місць для пасажирів, які стоять.

Класифікація КТЗ за категоріями

2.2 Механічні колісні засоби категорій M_2 та M_3 , що виконані для перевезення більше 22 пасажирів, не враховуючи водія, належать до одного з класів згідно з Правилами ЄЕК ООН № 36 або №107

Клас I

Механічні колісні засоби, в конструкції яких передбачені місця для перевезення пасажирів, що стоять, за умови забезпечення можливості їх пересування у салоні (автобус, тролейбус).

Клас II

Колісні засоби, призначені переважно для перевезення пасажирів, що сидять; але в яких передбачено можливість перевезення пасажирів, що стоять у поздовжньому проході та (або) в зоні поза проходом, площа якої не перевищує за розміром площі, необхідної для розміщення двох здвоєних місць для сидіння (автобус, тролейбус).

Клас III

Колісні засоби, призначені винятково для перевезення пасажирів, що сидять (автобус).

Класифікація КТЗ за категоріями

3. **Категорія N** – механічні колісні засоби, що мають не менш як чотири колеса і призначені для перевезення вантажів:

N₁ – колісний засіб, призначений для перевезення вантажів, максимальна маса якого не більш як 3,5 тонни;

N₂ – колісний засіб, призначений для перевезення вантажів, максимальна маса якого більш як 3,5 тонни, але не більш як 12 тонн;

N₃ – колісний засіб, призначений для перевезення вантажів, максимальна маса якого більш як 12 тонн.

4. **Категорія O** – причіпні колісні засоби:

O₁ – причіпні колісні засоби максимальною масою не більш як 0,75 тонни;

O₂ – причіпні колісні засоби максимальною масою більш як 0,75 тонни, але не більш як 3,5 тонни;

O₃ – причіпні колісні засоби максимальною масою більш як 3,5 тонни, але не більш як 10 тонн;

O₄ – причіпні колісні засоби максимальною масою більш як 10 тонн.

Класифікація КТЗ за категоріями

За місцем установки осей причіпні колісні засоби категорій O_2 , O_3 та O_4 належать до одного з таких типів:

Напівпричіп – буксирований колісний засіб, за умови рівномірного завантаження якого вісь (осі) розташовано позаду центра мас, який обладнано зчіпним пристроєм, що передає на тягач горизонтальну та вертикальну навантагу. Колеса однієї або більше осей напівпричепа можуть бути тяговими.

Причіп – буксирований колісний засіб, який має принаймні дві осі, обладнано зчіпним пристроєм, що здатний рухатися вертикально відносно причепа та призначений для повороту передньої осі (осей або їхніх коліс), який проте не передає значної вертикальної навантаги на тягач. Колеса однієї або більше осей причепа можуть бути тяговими.

Причіп з центральним розташуванням осі (осей) (центроосьовий) – буксирований колісний засіб із зчіпним пристроєм, що не може повертатися відносно рами причепа, у якого вісь (осі) розташовано близько до центра мас рівномірно завантаженого колісного транспортного засобу так, що на тягач передається лише статична вертикальна навантага, не більш як 10 відсотків навантаги від максимальної маси причепа, або 10 кілоньютонів, залежно від того, яка величина менша. Колеса однієї або більше осей причепа можуть бути тяговими.

Визначення типу, варіантів та версій КТЗ

Тип - сукупність колісних транспортних засобів, які не відрізняються один від одного принаймні за істотними ознаками, наведеними нижче для кожної категорії колісних транспортних засобів.

Варіант - сукупність колісних транспортних засобів, які належать до одного типу і не відрізняються один від одного принаймні за істотними характеристиками, наведеними нижче для кожної категорії колісних транспортних засобів (визначають за необхідності).

Версія - сукупність колісних транспортних засобів, які належать до одного типу та варіанта і можуть мати зазначені виробником поєднання характеристик параметрів, що наведені в єдиному для одного типу і/або варіанта інформаційному документі, який додають до заявки на затвердження типу, за умови, що зазначені колісні транспортні засоби не відрізняються один від одного принаймні за характеристиками, наведеними нижче для кожної категорії колісних транспортних засобів (визначають за необхідності).

Визначення типу, варіантів та версій КТЗ

Ознаки типу:

- а) найменування виробника;**
- б) позначка типу, встановлена виробником;**
- в) істотні особливості конструкції і дизайну: колісні транспортні засоби мають єдине шасі, раму, підрамник, базову платформу або каркас, на якому змонтовано основні складові частини, системи, компоненти та вузли;**
- г) силова установка (внутрішнього згорання, електрична, гібридна тощо).**

Визначення типу, варіантів та версій КТЗ

Характеристики, що визначають варіант:

- а) тип кузова (наприклад, седан, хетчбек, купе, кабріолет, універсал тощо);**
- б) силова установка: робочий принцип; кількість і розташування циліндрів; різниця потужності - не більше 30% (найбільша потужність не перевищує найменшу більше ніж у 1,3 рази); різниця в робочому об'ємі - не більше ніж 20% (найбільший не перевищує найменший більше ніж у 1,2 рази);**
- в) ведучі осі (кількість, розміщення, взаємозв'язок);**
- г) керуючі осі (кількість і розміщення).**

Характеристики, що визначають версію:

- а) максимальна маса;**
- б) потужність двигуна;**
- в) робочий об'єм двигуна;**
- г) тип коробки передач і кількість передач;**
- д) максимальна кількість місць для сидіння;**
- е) інші параметри конструкції, що викликають різницю в результатах випробовувань, які наводять згідно з додатком 8 до цього Порядку.**

Позначання КТЗ за типом кузова (надбудови) чи за призначенням

Колісні засоби категорії M_1 :

- **АА** – **седан**, що має закритий кузов з салоном, який може мати стояк між боковими вікнами, жорсткий дах, частина якого може відкриватися, 2 або 4 бокових дверей, 4 і більше бокових вікон; в салоні кузова розміщається 4 або більше сидінь у 2 або більше рядів;
- **АВ** – **хетчбек**, має кузов типу седан (АА) із задніми дверима, які відкриваються ввверх, а дах, що має вікно, плавно знижується у напрямку до задньої частини колісного засобу;
- **АС** – **універсал**, має закритий кузов з жорстким дахом, виконаний для перевезення як пасажирів так і вантажів, частина якого може відкриватися, 4 і більше бокових вікон, 2 або 4 бокових дверей, задні двері; в салоні кузова розміщається 4 або більше сидінь у 2 або більше рядах, які у разі перевезення багажу можуть бути складені або демонтовані без застосування спеціальних інструментів;
- **АD** – **купе**, має закритий кузов з жорстким дахом, частина якого може відкриватися, 2 і більше бокових вікон, 2 бокових дверей, може мати задні двері, що відкриваються ввверх; в салоні кузова розміщається 2 або більше сидінь в 1 або більше рядів;
- **АЕ** – **кабріолет**, має відкритий кузов, зі складаним м'яким або жорстким дахом, який фіксується не менш як в 2 положеннях: перше – дах закриває кузов, друге – дах у складеному стані, 2 і більше бокових вікон, 2 або 4 бокових дверей; в салоні кузова розміщається 2 або більше сидінь в 1 або більше рядів;
- **АF** – **колісний засіб багатоцільового призначення**, має кузов, який не належить до кузовів типу АА, АВ, АС, АD, АЕ, призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу або вантажів в єдиному відділенні.

Позначання КТЗ за типом кузова (надбудови) чи за призначенням

Колісні засоби категорії **N**:

- **BA** – колісний засіб категорії N_1 , N_2 або N_3 , який призначено винятково або переважно для перевезення вантажів. Він також може буксирувати причепа як тягач;
- **BB** – фургон, колісний засіб, кабіна якого об'єднана з кузовом;
- **BC** – колісний засіб для буксирування напівпричепів (трактор або сідельний тягач), означає тягач, призначений винятково або переважно для буксирування напівпричепів;
- **BD** – колісний засіб для буксирування причепів (дорожній трактор, або баластний тягач) означає тягач, призначений переважно для буксирування причепів, окрім напівпричепів. Він також може мати платформу для встановлення вантажу (баласту).

Колісні засоби категорії **O**:

- **DA** – напівпричіп;
- **DB** – причіп;
- **DC** – причіп центроосьовий – з центральним розташуванням осі (осей).

Позначання КТЗ за типом кузова (надбудови) чи за призначенням

Колісні засоби особливого призначення:

- **SA** – колісний засіб для відпочинку (кемпер – автомобіль-будинок) – колісний засіб особливого призначення з житловим приміщенням, що містить принаймні таке устаткування: стіл та місця для сидіння, спальні місця, які можуть бути улаштовані з сидінь, обладнання для приготування їжі та вмістину для зберігання майна. Таке устаткування жорстко кріплять у салоні; проте стіл може бути знімним (складаним);
- **SB** – броньований колісний засіб – колісний засіб, призначений для перевезення пасажирів та (або) вантажів, який відповідає, зокрема, вимогам щодо захисної куленепробивної обшивки;
- **SC** – швидка медична допомога (ambulance) – колісний засіб категорії М для перевезення хворих або травмованих людей, що має для цього спеціальне обладнання;
- **SD** – катафалк – колісний засіб категорії М для перевезення мерців, що має для цього спеціальне обладнання;
- **SE** – житловий причіп (караван) – причіпний колісний засіб категорій О, призначений для експлуатування на дорогах як пересувне житлове приміщення;
- **SF** – пересувний кран (автокран) – колісний засіб категорії N₃, не призначений для перевезення вантажів, обладнаний краном, перекидний момент якого не менш як 400 кілоньютометрів;
- **SH** – колісний засіб, призначений для перевезення інвалідів на візках – колісний засіб категорії M₁, призначений або спеціально переобладнаний для розміщення однієї або декількох осіб, які під час руху сидять у візках;